

Oponentský posudek na bakalářskou práci sl. Šárky KUŽÍLKOVÉ Osudy česko-židovských míšenců a smíšených manželství v protektorátu Čechy a Morava. Praha: UK v Praze, Fakulta humanitních studií, 2008, 74 s., 2 přílohy. –

Vedoucí práce: Mgr. Jana KRUŽÍKOVÁ, Ph.D.

Sl. Kužílková si za problém své práce vybrala kulturně smíšené manželské svazky českých Židů s většinovým obyvatelstvem v exponovaném období protektorátu Čechy a Morava. Jde o problém mimořádně zajímavý, navzdory konjunktuře židovských témat stále otevřený dalšímu výzkumu, problém odborně a občansky závažný.

Svou práci rozčlenila kolegyně na úvod, kompilační či spíše plagiátovou kapitolu o manželství v židovské tradici, o historickém přehledu kulturně smíšených sňatků, o situaci židovského obyvatelstva ve třicátých letech 20. století a v protektorátu (s krátkým exkurzem do Německa 30. a 40. let), o výkladu tzv. norimberských zákonů, o situaci židovského obyvatelstva v protektorátu. Poslední tři kapitoly jsou pak věnovány lidem z kulturně smíšených židovsko-nežidovských sňatků v protektorátu.

Přes kladné ocenění výběru problému a vyzdvižení jistého autorčina úsilí mám k práci mnoho závažných připomínek, na jejichž základě bych mluvila dokonce o výkonu nepoučeného adepta historie.

Své výtky bych shrnula do těchto bodů:

1. své přehledové kapitoly vybudovala autorka bez uzardění i na jednom titulu. To vše podtrhuje častá absence odkazů na literaturu,
2. kolegyně nezahrnula ani základní literaturu k tématu. Chybí např. odkaz na stať W. Bihla (A. Wandruszka, P. Urbanitsch, Die Habsburgermonarchie 1848-1918, Band III. Wien 1980), kde by našla základní poučení o sňatečné legislativě, právě tak jako R. Wlascheka (Judén in Boehmen, Muenchen 1990), zde je statistika takovýchto sňatků v ČR apod. Se vši skromností upozorňuji i na svou studii Křesťansko-židovské sňatky – ohrožení identity nebo běh života? /kráceno/ In: Sociálně a národnostně smíšená rodina v českých zemích ..., Opava 2003,
3. ve chvíli, kdy existuje relevantní historická literatura, je třeba odkazovat na ni, nikoliv na internetové stránky s informacemi pro turisty,
4. vyčerpat historii židovského obyvatelstva ve 20. – 40. letech 20. století na základě Gilbertova titulu a dvou internetových odkazů na třech stranách je ošidné. Není se proto co divit, že je tato kapitola plná nepřesností (např. norimberské zákony platily pro německé obyvatelstvo už za druhé republiky, kdy vznikly také vlivné definice Židů),
5. vlastní autorčin přínos se tak zredukoval – nepočítám-li špatné přehledové plagiáty s mnohdy chybějícími odkazy na literaturu – na přepis statistiky protektorátních manželství z fondu Židovského muzea v Praze a na seznámení se zajímavým fondem Dokumentů perzekuce tamtéž. Tento materiál však nebyl konfrontován s jakoukoliv odbornou literaturou,
6. zcela nedostačující je i literatura k terezínskému tématu, navíc chybí jakékoliv kritické hodnocení (Adlerova monografie je přitom proslulá svou kontroverzností). I v případě pracovních táborek autorka nepřináší žádné nové poznatky a často si nedala ani práci s odkazováním na literaturu,
7. závěrečný pokus o zpracování vzpomínek lidí ze smíšených manželství (fond ŽM v Praze) se rozprostírá pouze na pět a půl straně a omezil se jen na souhrnné procentuální vyjádření osudů Židů ze smíšených manželství.

Autorka se nezajímala o sociální východiska rodiny, jejich politickou profilaci apod. Kdyby autorka opustila špatné kompilační až plagiátové kapitoly a věnovala se důkladné obsahové analýze vzpomínek, mohlo jít o nadmíru zajímavou práci. Takto se nelze divit, že v práci chybí i metodická část: pro výpisky z literatury nebyla prostě potřebná. Vzpomínkový materiál přitom zakládal mimořádnou práci.

Závěrem je třeba zopakovat, že si autorka vybrala mimořádné téma, které ovšem zpracovala značně neodborně. Její práci hodnotím jako práci na rozhraní **velmi dobré a dobré**.

V Praze 9. března 2008

doc. PhDr. Blanka SOUKUPOVÁ, CSc.